

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

A nyolcadik évfolyamosok számára

2. forduló

NÉV: _____

ISKOLA: _____

Figyelmesen dolgozz! Az utolsó feladatra legalább 10-15 perc időt szánj!

- I. **Weöres: Egysorosok és más aforizmák** című ciklusából idézek. A versek betűit felhasználva oldd meg a feladatokat! Egy betűt csak annyiszor használhatsz, ahányszor a szóban előfordul.

BIMBÓSÜTÉS

tárgyragos főnév: _____ (1 p)

tárgyragos kérdőszó: _____ (1p)

alanyesetben álló főnév: _____ (1p)

Ezúttal definícióhoz keresünk fogalmat: ismét a betűk felhasználásával válaszolj!

PÁRATÖVIS

A kopasz szó szinonímája: _____ (1p)

Politikai szervezet: _____ (1p)

Tó vagy folyó széle: _____ (1p)

- II. A **Magyar etüdök** ciklusból való az alábbi vers: válaszolj a költeménnyel kapcsolatos kérdésekre!

Szunnyadj, kisbaba,

őriz halk szoba

zsongó éjszaka,

csillagfény.

Hold jár egymaga,

rád hull fátyola,

álmodj kisbaba,

tündérkém.

Nagy a menny

ablaka,

süt a hold éjszaka,

letekint egymaga: „Alugyál kisbaba!”

a, Mi lehetne a vers címe, ha az egyben műfajmegjelölés is? _____(1p)

b, Mely sorból tudhatjuk meg, hogy éjszaka van? Idézd! _____(1p)

c, Az „Alugyál” szót hogyan szoktuk írni, ha a helyesírásra ügyelünk? _____(1p)

d, Milyen mássalhangzó-törvényszerűséget láthatunk az előző kifejezésben? _____(1p)

e, Írj még három saját példát erre a mássalhangzó-törvényszerűségre! _____(3p)

III. Válaszolj a kérdésekre!

Majomország

Hej, de messze majomország,
ott terem majomkenyér,
majomablak majomrácsán
majomnótát ráz a szél.

Majomtéren, majomréten
majomhősök küzdenek,
majomszanatóriumban
sírnak majombetegek.

Majomtanártól majomlány
majomábécét tanul,
gaz majom a majombörtönt
rúgja irgalmatlanul.

Megépül a majommalom,
lesz sok majommajonéz
győzve győz a győzhetetlen

győzedelmes majomész.

Majompóznán majomkirály
majomnyelven szónokol,
egyiké majommenyország,
másiké majompokol.

Makákó, gorilla, csimpánz,
pávián, orángután
mind majomujságot olvas
majomvacsora után.

Majomvacsoraemléktől
zúg a majomreterát,
majombakák menetelnek,
jobbra át és balra át.

Rémületes majomarcot
vágnek majomkatonák,
majomkézben majomfegyver
a majmoké a világ.

a, A fenti versből gyűjts három olyan tevékenységet, mely az emberekre jellemző! _____

_____ (3p)

b, Milyen épületei vannak a majmoknak, melyek az emberi világban is előfordulnak? _____

_____ (3p)

c, A vers hangzásához hozzájárulnak az alliterációk, kettőt íj le! _____ (2p)

d, Mit jelent a versben is megtalálható baka szó? _____ (1p)

IV. Versek a Rongyszőnyeg ciklusból: válaszolj a kérdésekre!

31

„Szállnak az alkonyi felhők,
mint halovány-haju lányok,
tűz-szinü csillag az ékük,
libben a fátyol utánok.

Mennyei őzre vadásznak,
nincs nyoma égi vadaknak.
Lassan a hegyre hanyatló
Hold poharába zokognak.

a, A versben található egy hasonlat, írd ki a költeményből! _____ (1p)

b, Milyen rím lelhető fel a versben? _____ (1p)

c, Mi tesz még hozzá a vers zeneiségéhez? _____ (1p)

38 (részlet)

Lányok, ó ti könnyű-röptű vércsék,
mindig készek véletlen kalandra:
most, hogy rám gyűrődik a sötétség,
lányok, lányok, miért hagytok magamra?

d, A versrészletben van egy metafora, írd le a vonalra! (1p) _____

V. Az alábbi szöveg elolvasása után válaszolj a kérdésekre!

Szán, mégis jól csengő

A Nemzeti Filmarchívum műsorát nézem: száz évvel ezelőtti filmhíradót vetítenek. Ady temetése után sporthír következik: a Magyar Jogász Sportegyesület normafai szánkóversenyéről közvetítenek felvételt. Pontosabban: ródliversenyt látunk, mert száz évvel ezelőtt így nevezték a szánkót. Ekkor eszembe jut, hogy talán éppen száz évvel ezelőtt történhetett az a kis anekdota, amit Weöres Sándorról olvastam. Szerdahelyi Pál készített interjút 1978-ban a nagy költő szülőfalujában lakó emberekkel. Ebből idézek most:

Dr Németh Sándorné, (szül. Hajas Ilona,1909) nyugalmazott körzeti orvos felesége, Celldömölk

"Cina (ahogy gyerekkorában nevezték) mestere volt az improvizációnak. Szinte futószalagon gyártotta a rögtönzéseket. Télen a falu mögötti temetődombon szoktunk szánkázni. Cina is szívesen velünk tartott. Egy szép, verőfényes téli napon éppen a hajamat vágattam le, s utána mentem ródlizni, de szerencsétlenségemre felborultam, s más baj ugyan nem történt, csak a ródlim törött össze darabokra. Bizony hangosan elkezdtem sírni a ródlim romjainál, Cina meg elkezdett nevetni, és máris hangosan-vidáman szavalta azon nyomban rögtönzött kis versét, mely az elmúlt másodpercek eseményeit örökítette meg:

Óda Hajas Ilonka ródlijához

Ó, ródli, ródli, Isten, s ég veled,
lebeg feletted az emlékezet!
Immár nem vagy egész, csak csonka,
mert rajtad ült Hajas Ilonka;
lejött ugyan ma egy lapát haja,
mégis megtörtént a ródli baja...

Itt Cina abbahagyta az ódát, mert én már elnevettem magam."
(Domokos,1990:13-14)

a, Mi a ródli? _____ (1p)

b, Melyik évben készült az interjú? _____ (1p)

c, Hogyan magyaráznád: „mestere volt az improvizációnak”? _____ (1p)

d, A leendő nagy költő milyen tulajdonságát ismerjük meg? _____ (1p)

e, Hogyan határozható meg az óda, mint műfaj? _____ (3p)

f, Milyen ódai jellemzőket hordoz a vers? _____ (3p)

g, Milyen rímek találhatók a versben? _____ (1p)

h, A versben található egy ellentétpár. Írd le a két szót! Mi a szófajuk? _____ (2p)

i, A szövegben fellelhető egy szópár, mely felcserélve igekötős ige is lehetne. Keresd meg és írd ki a kifejezést! _____ (1p)

VI. Közmondáskereső

„Hold-lepte úton,

Csillag-lepte úton

két kutya kullog

köves, szeles úton. (Rongyszőnyeg, 47, részlet)

a, Az alábbiakban néhány kutyás közmondás értelmét adtuk meg, írd hozzá a közmondást!

Mind a kettő ugyanolyan: _____ (1p)

Értéktelen, hasznavehetetlen: _____ (1p)

Itt van a hiba! _____ (1p)

Nem fog megváltozni. _____ (1p)

b, Írj még három közmondást, amelyben kutya szerepel!

(3p)

VII. Weöres Sándor barátai között nemcsak írók, költők, hanem más művészek is voltak. Mi alapján választunk barátokat? A közös érdeklődés szerint, vagy az ellentétek vonzzák egymást? 10-12 mondatos érvelő fogalmazásodban legalább két-két érvet sorolj fel.

Tartalom:

Szerkezet:

Stílus:

Helyesírás:

Külsőalak, íráskép:

Összesen: _____ pont